

Udkast til afgørelse om en fælles balancezone (Joint Balancing Zone) for Danmark og Sverige

6. marts 2019
Engros & Transmission
18/14887
HNJ

RESUMÉ

(...)

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender den anmeldte fælles balancezone for Danmark og Sverige, Joint Balancing Zone, og de nye metode-elementer, som JBZ introducerer i forhold til den eksisterende danske balanceringsmodel.

Afgørelsen er truffet i medfør af naturgasforsyningslovens § 2, § 12 og § 36 a, § 2 i bekendtgørelsen om økonomisk regulering af Energinet, den europæiske gasforordnings artikel 21, artiklerne 2, 4, 10, 22, 23, 29, 35, 36, 40, 41 og 50 i kommissionsforordning (EU) Nr. 312/2014 af 26. marts 2014 om en netregel for balancering af gastransmissionsnet (NC BAL), artikel 2 i kommissionsforordning (EU) 2017/459 af 16. marts 2017 om fastsættelse af en netregel om kapacitetstillemingsmekanismer i gastransmissionssystemer (NC CAM).

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

I denne sag skal Forsyningstilsynet tage stilling til et projekt, som har til formål at udvikle det dansk-svenske gasmarked. Projektet har navnet Joint Balancing Zone (herefter JBZ), og det går ud på at sammenlægge de nuværende danske og svenske balancezoner for at skabe én fælles balanceringszone for Danmark og Sverige.

Formålet med sammenlægningen er at skabe synergieffekter ved at sammenlægge to balanceringsystemer og gøre den daglige balancering mere transparent og mere fleksibel for netbrugerne¹. En større balanceringszone kan evt. også bidrage til en generel markedsudvikling – f.eks. i form af flere handlende/handler på den danske gasbørs, PEGAS ETF (tidligere Gaspoint Nordic), som fungerer som handelsplatform for handel med gas til balancering. Endelig er formålet med JBZ

FORSYNINGSTILSYNET
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

¹ I Sverige kaldes netbrugerne for BA (Balance Administrators), og i Danmark kaldes netbrugerne ofte transportkunder eller shippere. Her bruges termen netbrugere for begge grupper, da netbruger er den formelle term, som bruges i den europæiske gasforordning og de fælles europæiske netregler.

også at få implementeret den europæiske netregel for balancering (herefter NC BAL) i Sverige, idet den svenske undtagelse fra NC BAL efter det oplyste udløber den 1. april 2019.

Energinet Gas TSO A/S (herefter Energinet) har udviklet modellen sammen med den svenske TSO, Swedegas AB (herefter Swedegas), og begge selskaber er fælles ansvarlige for indholdet i modellen. I Danmark har Energinet anmeldt modellen til Forsyningstilsynet den 6. august 2018 til metodegodkendelse efter naturgasforsyningsloven. Anmeldelsen er vedlagt sagen som bilag (bilag 1).

I Sverige har Swedegas anmeldt et endeligt udkast til balanceringskontrakt ("Balansansvarsavtal") mellem Swedegas og netbrugerne til den svenske regulerende myndighed, Energimarknadsinspektionen, i januar 2019. Den svenske naturgasforsyningslov (kapitel 7, § 5) bestemmer, at Energimarknadsinspektionen (herefter Ei) skal godkende selve kontraktvilkårene i balanceansvarsaftalen mellem Swedegas og netbrugerne men ikke selve metoden, som Swedegas har udviklet med Energinet. FSTS har været i løbende dialog med Ei under sagsbehandlingen og har afstemt visse elementer i begrundelsen for godkendelsen.

Det forberedende arbejde med JBZ startede i 2016 med en analyse af fordele og ulemper ved JBZ, og efter at "business-casen" for JBZ blev godkendt af de ledende organer i hhv. Energinet og Swedegas i 2018, er projektet siden udviklet og diskuteret med markedet ved interessentmøder i Danmark og Sverige og løbende omtale på aktørfora. Energinet har desuden haft et udkast til metodeforslag for JBZ i offentlig markedshøring fra den 8. juni 2018 til den 6. juli 2018. Det relevante input fra denne høring er indarbejdet i den endelige metodeanmeldelse, som Energinet har anmeldt til FSTS den 6. august 2018. Nedenfor følger en beskrivelse af hovedprincipperne i den nuværende danske balanceringsmodel (afsnit 1), da den anmeldte JBZ model er baseret på den eksisterende danske balancemodel og ikke kan forstås uden for denne kontekst. Herefter beskrives den anmeldte JBZ model med fokus på de nye elementer, som bliver introduceret med JBZ, og som kommer til at gælde, hvis JBZ godkendes (afsnit 2).

De grundlæggende elementer, som er omtalt i afsnit 1, gælder således fuldt ud i den kommende JBZ, men de skal ikke vurderes/godkendes særskilt som led i denne afgørelse, idet de allerede er godkendt ved en række danske balancerings-afgørelser, jf. fodnote 2 og 3.

1. Introduktion til den eksisterende danske balanceringsmodel

Energitilsynet (i dag Forsyningstilsynet) metodegodkendte Energinet's nuværende, markedsbaserede balancemodel for Danmark i 2014². Den markedsbaserede balancemodel implementerede den europæiske netregel for balancering (NC

² Energitilsynets afgørelse af 23. september 2014 ("Energinets nye kommercielle balanceringsmodel – metodegodkendelse (naturgas)", som implementerer NC BAL, og som introducerede den nye markedsbaserede balancering baseret på bl.a. en grøn/gul zonemodel, incitaments-strukturer, skærpede informationskrav mht. data om aftag fra nettet, og handel med balancegas på den danske gasbørs, PEGAS ETF.

BAL), som grundlæggende kræver, at netbrugerne selv har ansvaret for at balancere deres tilførsel af gas til transmissionssystemet i forhold til aftaget fra slutkunderne via handel med korte gasprodukter på en handelsplatform - baseret på de rette incitamenter – og at TSOen (Energinet i Danmark) kun skal foretage såkaldt rest-balancering for at holde systemet inden for det driftsmæssigt forsvarlige.

I tillæg til den grundlæggende godkendelse af den nye balancemodel i 2014 har sekretariatet for FSTS (da sekretariatet for Energitilsynet) godkendt visse justeringer i modellen i henholdsvis 2015, 2016 og 2019³, og der henvises til disse afgørelser for en udtømmende beskrivelse af de enkelte justeringer og FSTS' begrundelse for at godkende dem. Alle afgørelser er offentliggjort på tilsynets hjemmeside.

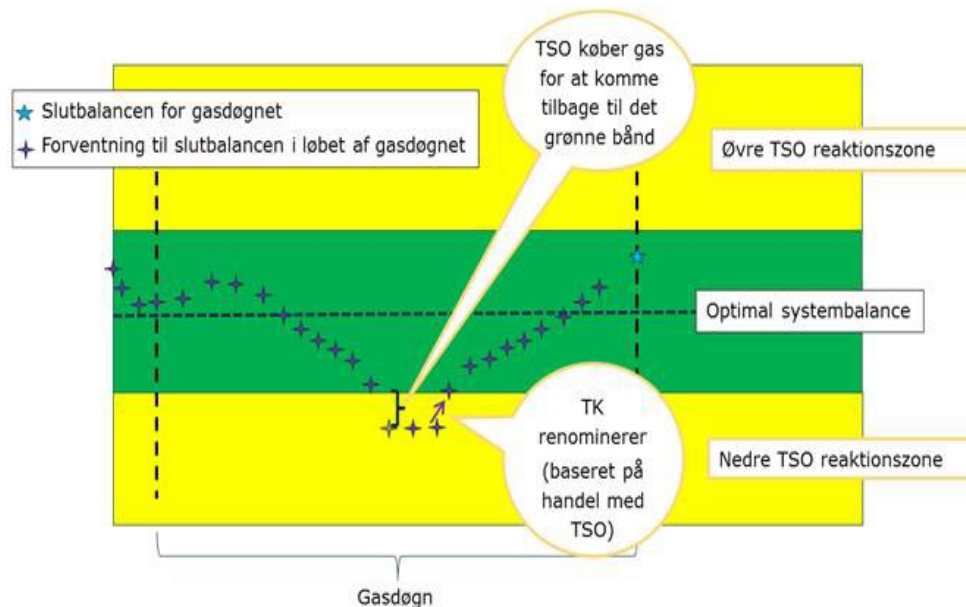
I det følgende omtaler FSTS de vigtigste enkelt-elementer i den nuværende danske balancemodel, som den anmeldte JBZ bygger på.

Grøn-gul zone

Energinet.dk's markedsbaserede balancemodel bygger på en grøn/gul zonemodel, hvor det samlede systems kommercielle balance kan være i enten grøn zone, dvs. i kommerciel balance, eller i gul zone, dvs. i kommerciel ubalance, jf. figur 1, der illustrerer grøn/gul zonemodellen.

³ Energitilsynets afgørelse af 29. september 2015, der er et tillæg til 2014-afgørelsen (ny datamodel for levering af forbrugsdata for nDMS kunder og fastholdelse af loft/bund over marginale købs- og salgspriser og referencepris). Energitilsynets afgørelse af 19. september 2016 (within-day prisen bliver referencepris for ubalancebetalinger i stedet for 50/50 day-ahead og within-day – dog med krav om Market Maker og en grænse (10%) for, hvor meget within-day prisen måtte afvige fra day-ahead indekset). Forsyningstilsynets afgørelse af 29. januar 2019 (om ophævelse af loft/bund, justeringer i incitamentsstrukturen for ubalancer samt ny afregningsmetode for ubalancer i den ultimative nødsituation, Emergency).

FIGUR 1 | DEN DANSKE BALANCEMODEL - GRUNDSTRUKTUREN

Kilde: Energinet (fra metodeanmeldelse i 2014)

Note: TK står for transportkunde – dvs. netbruger, jf. fodnote 1.

Note: Den blå stjerne angiver den samlede kommercielle balance (kaldet System Commercial Balance, SCB) og den udgør den samlede balanceposition for alle netbrugere, når gasdøgnet er slut. De lilla krydser angiver den forventede slutbalance, som Energinet genberegner for hver time henover gasdøgnet. Før gasdøgnet start vil Energinet lave en prognose for den samlede kommercielle balance i gasdøgnet (Estimated System Commercial Balance, E(SCB)). Denne prognose er baseret på nomineringer, allokeringer og en prognose af gasforbruget i Danmark.

Hvis netbrugerne ikke holder det samlede system i kommerciel balance – dvs. systemet er kommet ud i det gule område – så vil Energinet købe eller sælge gas fra/til netbrugerne på en dedikeret handelsplatform, og netbrugerne kan nominere⁴ gas til transport på ny (renominere) efter at have handlet gas med Energinet. Hver enkelt netbruger skal således før hvert gasdøgn meddele Energinet, hvor meget gas netbrugeren vil føre ind og trække ud af systemet per time i gasdøgnet. Den enkelte netbrugers daglige (u)balance til afregning er summen af netbrugeren nomineringer ind i systemet (entry) fratrukket summen af transportkunders nomineringer ud af systemet (exit).

⁴ "Nominering" er defineret i den europæiske gasforordning (artikel 2) som "forudgående meddelelse fra en netbruger til transmissionssystemoperatøren om den faktiske strøm af gas, som brugeren ønsker at tilføre eller trække ud af systemet". Og "renominering" er defineret som "efterfølgende meddelelse om ændring af en nominering."

Netbrugerne skal kunne reagere på forventningen til den samlede ubalance ved slutningen af gasdøgnet, estimeret og udmeldt for hver time. Hvis energibalancen forventes at slutte i gul zone, vil transportkunden kunne nå at reagere på dette og hjælpe systemet ved at handle i modsatte retning af, hvad systemets samlede energibalance er på vej imod.

Formålet med balancemodellen er at give netbrugerne mulighed for og incitament til at reagere inden for gasdøgnet, så det samlede system er i kommerciel balance ved slutningen af gasdøgnet, hvor netbrugernes ubalancer bliver afregnet. Det betyder, at den mængde naturgas, som transportkunden har i overskud/underskud i slutningen af gasdøgnet bliver udlignet til nul og afregnet. Det følger af NC BAL, at netbrugernes ubalancer skal udlignes og afregnes på daglig basis, den såkaldte daglige "cash-out".

Før den markedsbaserede balancemodel blev introduceret i 2014 havde alle netbrugere i det danske transmissionssystem en gratis balancemargin (et balancebånd på +/- 3%) til rådighed fra Energinet. Det samme er tilfældet for Sverige i dag, hvor netbrugerne har et gratis balancebånd (svensk linepack) til rådighed.

Gratis balancemarginer er ikke i overensstemmelse med NC BAL, hvis der er mulighed for at foretage handel med gas på en handelsplatform, og kan derfor ikke opretholdes i Sverige, når den svenske undtagelse fra NC BAL udløber.

Handelsplatform og balanceringsprodukter

NC BAL fastsætter, at handel med gas til balancering, jf. ovenfor, skal ske på en udpeget "handelsplatform", hvis det overhovedet er muligt. En handelsplatform er defineret som "en elektronisk platform, der stilles til rådighed og drives af en handelsplatformoperatør (...)." I Danmark er gasbørsen, PEGAS ETF, valgt som handelsplatform for handel med gas til balancering.

Det følger af NC BAL, at handel med gas til balanceringsformål skal ske ved brug af såkaldte "title produkter", som er de korte gasprodukter "day-ahead" og "within-day". Within-day produkter skal foretrækkes frem for day-ahead produkter. I den nuværende danske model foregår handel med gas til balancering ved brug af within-day produktet, og afregning for ubalancer er baseret på prisen på within-day produktet. Eftersom Energinet kun skal handle i markedet for at bringe balancen tilbage i gasdøgnet, vil day-ahead produktet ikke være egnet, da det først vil tilføre/fraføre gas det kommende gasdøgn.

Betaling for ubalancer

Netbrugerne bliver som nævnt afregnet for enhver ubalance i gasdøgnet, og hver netbruger skal betale en ubalancebetaling til Energinet for sin samlede ubalance ved gasdøgnets afslutning. Energinet anvender den såkaldte "neutrale gaspris" som referencepris for afregning af transportkundernes ubalance i systemet. Den neutrale gaspris er gennemsnitsprisen af alle handler inden for within-day produktet på en given handelsdag på PEGAS ETF. Er der ikke foretaget nogen handler i within-day produktet, så anvendes day-ahead prisen med levering samme dag som backup pris.

Hvis Energinet må foretage køb eller salg af balancegas inden for gasdøgnet, anvendes de marginale købs- eller salgspriser for Energinet's handler inden for within-day produktet på PEGAS ETF til afregning af ubalancer. Hvis en netbrugers ubalance er positiv (netbrugers gas-indtag overstiger transportkunders udtag i det pågældende gasdøgn), skal netbrugeren sælge naturgas til Energinet til den marginale salgspris. Er mængden negativ (netbrugers udtag overstiger transportkunders indtag i det pågældende gasdøgn) skal netbrugeren købe naturgas af Energinet til den marginale købspris.

Den marginale salgspris er den laveste pris af enten 1) den pris, som Energinet har opnået ved eventuelle salg af naturgas i løbet af gasdøgnet eller 2) den vægtede gennemsnitspris for alle handler inden for within-day produktet på PEGAS i løbet af gasdøgnet fratrukket et gebyr - den såkaldte "small adjustment". Og omvendt for den marginale købspris.

Alle ubalancemængder afregnes til den neutrale gaspris plus/minus "small adjustment" - der skal give netbrugerne et økonomisk incitament til selv at handle for at komme i balance i stede for blot at forblive passive og blot betale regningen for deres ubalancer.

Alle transportkunder betaler som minimum et ubalancegebyr svarende til den neutrale gaspris tillagt eller fratrukket "small adjustment step 1" på 0,5 pct. - ganget med ubalancemængden. Hvis systemet ender i markedsbaseret ubalance (gul zone), men Energinet *ikke* har handlet (fx fordi systemet er endt i gul zone om natten), skal de netbrugere, der har skubbet systemet i markedsbaseret ubalance, betale et ubalancegebyr svarende til den neutrale gaspris plus/minus "small adjustment step 2"⁵ - ganget med ubalancemængden.

Netbrugere, der er i ubalance i modsat retning af systemets ubalance, vil derimod kun blive afregnet til den neutrale gaspris tillagt/fratrukket small adjustment step 1. Dette gælder uanset, hvor systemets ubalance ender, og uanset om Energinet har handlet, når gasdøgnet er slut. Disse transportkunder er med til at afhjælpe det samlede systems ubalance og trækker energibalancen mod grøn zone. Derfor bliver disse transportkunder "belønnet" ved kun at skulle afregne til den laveste mulige afregningspris.

⁵ FSTS har ved afgørelse af 29. januar 2019 truffet afgørelse om, at "small adjustment" (step 2) i fremtiden skal beregnes fra gasår til gasår (dynamisk) i forhold til de forventede alternativ-omkostninger. Small adjustment (step 2) fastsættes nu månedsvis i forhold til den højeste af prisen på dagskapacitet i Ellund eller prisen for afbrydelig udtræk hos det danske lagerselskab, Gas Storage Denmark – dog med et loft på 10 pct. i forhold til den gennemsnitlige alternative pris. FSTS ophævede i samme afgørelse det tidligere loft/bund (35%) over, hvor meget de marginale købs- og salgspriser kunne afvige fra den neutrale gaspris. Og endeligt godkendte FSTS, at der skal betales et særligt incitamentsbaseret ubalancegebyr under kriseniveauet "Emergency". Der henvises i det hele til den offentliggjorte afgørelse for nærmere detaljer om de gennemførte ændringer i incitaments-strukturen for ubalancebetalinger.

Ubalancegebyrer og sammenhæng med tarifprincippet generelt

Energinet fører et regnskab over de samlede indtægter og udgifter, som Energinet har i forbindelse med balancering, og dette balancerings-regnskab stiller Energinet til rådighed for netbrugerne og offentligheden.

NC BAL bestemmer, at der skal gælde et princip om "neutralitet" i forhold til balancering. Det vil sige, at en TSO hverken må tjene eller tabe penge på balancering. NC BAL bestemmer endvidere, at der skal være en udligningsordning for indtægter og udgifter til balancering.

I Danmark er neutralitets-princippet gennemført på den måde, at Energinets indtægter og udgifter til balancering (ca. 10% af Energinets samlede økonomi) indgår i den normale tarifmodel. Det vil sige, at en evt. overdækning ved balancering bliver tilbagebetalt til netbrugerne via de almindelig tariffer for brug af transmissions-systemet, og en evt. underdækning bliver opkrævet fra netbrugerne via transmissionsstarifferne. Det almindelige tarifprincip er metodegodkendt og dækker alle entry/exit punkter i det danske transmissionssystem, herunder Dragør-punktet, som dog bliver nedlagt med JBZ.

Energitilsynets fandt i sin godkendelse af denne ordning (2014), at administrative hensyn og proportionalitetshensyn kunne udgøre saglige grunde til ikke at pålægge Energinet omkostninger til at udvikle og administrere særskilte udligningsordninger for balancering. Tilsynet lagde endvidere vægt på, at Energinet samlede økonomi er underlagt et "hvile-i-sig-selv" regulering, dvs. den skal gå i nul. Tilsynet lagde dog samtidig vægt på, at Energinet skulle forbedre transparensen omkring balanceindtægter og balanceudgifter, herunder tydeliggøre hvilken andel af den årlige tilbagebetaling/indkrævning via transmissionstarifferne, der relaterer sig til balancering.

Informationer om balancepositioner

En væsentlig forudsætning for markedsbaseret balancering er, at netbrugerne får tilstrækkelige og rettidige data til at kunne balancere – dvs. de skal have forbrugsdata for den kundeportefølje, som de hver i sær har, og de skal have data om systemets balanceposition, så de har et løbende kendskab til både deres egen balance og systemets balanceposition i gasdøgnet.

NC BAL bestemmer, at distributionsselskaberne har en informationspligt over for transmissionssystemoperatørerne om distributionssystemets tilførsler og udtræk for intra-døgnaflæste kunder og døgnafleste kunder. Transmissionssystemoperatøren har datapligten over for netbrugerne og skal som minimum levere data til netbrugerne to gange i løbet af gasdøgnet. Det vil sige, at hver netbruger som minimum to gange dagligt skal modtage information om sin egen balanceposition. For ikke-døgnaflæste kunder skal transmissionssystemoperatøren stille en prognose for nDMS data til rådighed senest kl. 12 dagen før gasdøgnet, og denne prognose skal opdateres mindst to gange i selve gasdøgnet.

I den danske balancemodel skal der leveres data for både timeafleste kunder og ikke-timeafleste kunder. For de timeafleste kunder (DMS kunder) sker dataleveringerne fem gange i løbet af gasdøgnet. Distributionsselskaberne leverer data til

Energinet, som videresender forbrugsdata til netbrugerne. Oplysninger om de timeaflyste kunders forbrug i gasdøgnet (DMS kunder) er baseret på faktiske målinger.

Forbruget for de ikke-timeaflyste kunder (nDMS kunder) er ikke baseret på det faktiske forbrug i døgnet, da kunderne kun bliver aflæst månedligt eller årligt, og data for nDMS kunders forbrug i det enkelte gasdøgn er derfor baseret på et forventet forbrug.

Energinet giver netbrugerne en prognose for deres individuelle porteføljer for gasdøgnet kl. 13 dagen før det aktuelle gasdøgn (D-1). I selve gasdøgnet bliver prognosen løbende opdateret og udsendt fem gange henover gasdøgnet, samtidig med at der udsendes data for DMS kunderne⁶.

Energinet supplerer oplysningerne om det samlede forbrug per distributionselskab med oplysninger om det samlede forbrug for timeaflyste kunder (per distributionselskab). Hermed kan netbrugeren løbende få en indikation af det forventede forbrug for de ikke-timeaflyste kunder.

2. Den anmeldte model - JBZ

Det helt overordnede princip for JBZ er, at den nuværende danske, markedsbaserede balancemodel bliver udvidet til også at dække Sverige, således at Sverige med vedtagelsen af JBZ bliver omfattet af den danske model og modellens krav – f.eks. kravet om levering af forbrugsdata 5 gange i gasdøgnet. Hovedprincipperne i den nuværende danske model er beskrevet ovenfor, og der henvises hertil og til Forsyningstilsynets (og Energitilsynets) tidligere afgørelser om balancemodellen.

I det følgende omtales derfor kun de ændringer i forhold til den eksisterende danske balancemodel, som JBZ medfører.

Joint Balancing Zone (JBZ)

Den danske kommercielle balancemodel udvides til at inkludere det svenske transmissionssystem/engrosmarked. Dette betyder blandt andet, at den danske grøn-gul zone model, jf. figur 1 i sagsfremstillingen, udvides, så den i fremtiden dækker både Danmark og Sverige. Det vil sige, at grøn-gul zone modellen kommer til at omfatte svensk system-fleksibilitet (linepack), således at den samlede fleksibilitet bliver større.

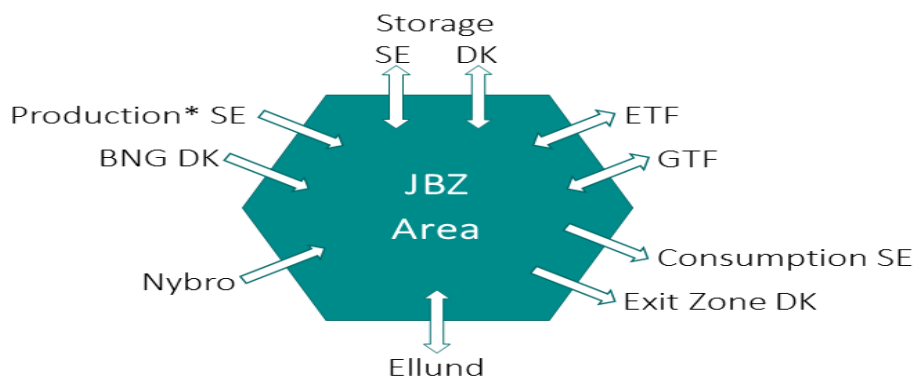
JBZ er baseret på den danske kommercielle systembalance, dvs. (E(SCB) og SCB ((Estimated) System Commercial Balance), jf. omtalen ovenfor. Men under

⁶ Der er knyttet en tilbagebetalingsordning til den danske data-model, hvor Energinet kompenserer netbrugerne for forskelle mellem de leverede within-day data og de efterfølgende validerede allokeringer. Altså en kompensation for "dårlige data". Ordningen kompenserer også netbrugerne for økonomisk tab ved manglende dataleverancer. Der henvises til 2015-afgørelsen (punkt 26-29).

JBZ vil den kommercielle balancemodel inkludere data for hele JBZ – dvs. E(SCB) og SCB kommer til at omfatte data for Sverige.

Med JBZ sker der endvidere det, at den danske balanceringszone udvides med en række punkter. De nye punkter i JBZ er de svenske punkter "Production SE", "Consumption SE" og "Storage SE", jf. figur 2, der viser de samlede balanceringspunkter i JBZ.

FIGUR 2 | DE SAMLEDE BALANCERINGS-PUNKTER I JBZ

Kilde: Metodeanmeldelse fra Energinet (side 27)

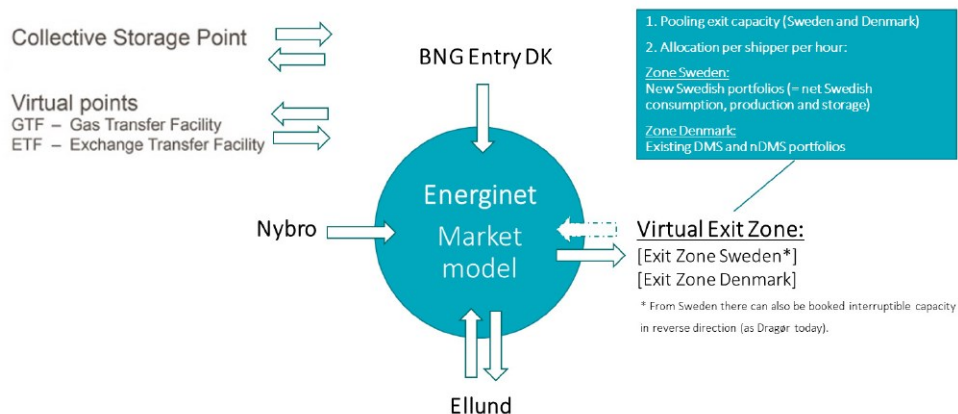
De nye svenske punkter bruges til at beregne, hvor meget gas, der konkret allokeres til Sverige i JBZ, som jo indebærer, at det nuværende exit-punkt mod Sverige (Dragør) bliver nedlagt. Punkterne er omtalt nedenfor.

Joint Exit Zone (JEZ)

Et afgørende nyt element i Joint Exit Zone (JEZ) er, at der skabes en ny fælles virtuel Exitzone for Danmark og Sverige, dvs. de to kommercielle exitpunkter i Energinets nuværende markedsmodel - Exitzonen Danmark og Dragør Exit - bliver lagt sammen til ét nyt exitpunkt: Joint Exit Zone⁷, jf. figur 3

⁷ I den formelle anmeldelse fra Energinet bruges termen VEZ (Virtual Exit Zone) generelt for den fælles exitzone for Danmark og Sverige. FSTS er siden blevet orienteret om, at den fælles exitzone nu kaldes "Joint Exit Zone", JEZ. FSTS vil derfor bruge denne term i denne afgørelse. Der er dog ingen materiel forskel mellem de to begreber.

FIGUR 3 | DEN NYE MARKEDSMODEL MED JEZ

Kilde: Metodeanmeldelse fra Energinet (side 11)

Note: I dag kan der købes afbrydelig kapacitet fra Sverige til Danmark i Dragør. Det er fortsat muligt at købe afbrydelig kapacitet fra Sverige til Danmark i JEZ (JEZ reverse flow) symboliseret ved stiplede linje og *.

Netbrugerne køber fortsat kapacitet i Nybro, Ellund og BNG (biogas), men skal i fremtiden kun købe transportkapacitet ét sted, nemlig i JEZ, når de skal levere gas til henholdsvis dansk internt forbrug og transport af gas til Sverige med henblik på levering til slutkunder i Sverige⁸. Netbrugerne kan pulje kapaciteten, dvs. hvis en netbruger køber 100 enheder kapacitet til JEZ, så kan netbrugeren frit vælge, om denne kapacitet f.eks. konkret skal bruges til at transportere 70 enheder gas til Sverige og 30 enheder gas til Danmark eller f.eks. 90 enheder gas til Danmark og 10 enheder gas til Sverige.

Netbrugernes nuværende kapacitetskontrakter i Dragør og den danske Exitzone bliver konverteret til JEZ kontrakter uden omkostninger for de berørte netbrugere, og de nuværende regler for den danske exitzone gælder for JEZ.

JEZ giver ifølge Energinet en række fordele for de netbrugere, der i dag skal booke kapacitet i Dragør-punktet via en europæisk kapacitetsplatform (PRISMA), eftersom Dragør er et sammenkoblingspunkt (IP) omfattet den europæiske netregel for allokering (NC CAM) og dermed de harmoniserede allokeringsregler og deadlines, der gælder for hele EU.

For det første giver det ifølge Energinet øget fleksibilitet i forhold til deadlines for kapacitetsbestillinger. Kapacitet til JEZ skal købes på Energinets platform "Energinet Online" efter først-til-mølle princippet.

Deadlines for kapacitetsbestillinger er:

- Årskapacitet/kvartalskapacitet/månedskapacitet: Fra 3 måneder før og op til kl. 17.00 på gasdagen før begyndelsen på kapacitetsperioden.
- Dagskapacitet: Fra 5 gasdage før og op til kl. 17.00 på gasdagen før begyndelsen på kapacitetsperioden.
- Within-day kapacitet for op til 24 timer: Fra kl. 19 før gasdøgnet og ikke senere end kl. 03 i gasdøgnet.

Til sammenligning skal en netbruger i Dragør-punktet i dag købe en årskapacitet den første mandag i juli, hvor den europæiske auktion over årskapacitet afholdes.

For det andet giver det ifølge Energinet øget fleksibilitet i forhold til selve kapacitetsbestillingen. For Dragør punkt gælder det i dag, at hvis en netbruger nominerer mere gas til transport til Sverige end netbrugeren har købt kapacitet til, så reduceres nomineringen til den købte kapacitet, hvis aftaget/forbruget i Sverige er højere end den købte/bookede kapacitet. I JEZ er det sådan, at netbrugeren får alokeret kapacitet svarende til det faktiske forbrug i JEZ, og netbrugeren betaler så i stedet et såkaldt "overrun" gebyr for den faktiske gastransport, som overstiger den købte kapacitet. Dette gebyr er lig med kapacitetstariffen for en dagskapacitet (uafbrydelig) svarende til den overskredne gasmængde i den time i gasdøgnet, hvor der er den højeste overskridelse.

Netbrugeren skal dog booke kapacitet svarende til det forventede aftag/forbrug i den time i gasdøgnet, hvor forbruget forventes at være størst. I dag er det sådan, at en netbruger kan booke kapacitet i Dragør-punktet baseret på netbrugeren's forventede gennemsnitlige forbrug i det svenske system. Dette betyder, at en netbruger kan få større omkostninger til kapacitetsbestillinger og skal være mere opmærksom på at optimere sine kapacitetsbestillinger. Netbrugeren kan dog også vælge at undlade at bruge tid og ressourcer på optimering og betale det såkaldte "overrun" gebyr, jf. ovenfor.

For det tredje anfører Energinet, at en netbruger kan samle sit kapacitetsbehov for Danmark og Sverige i ét samlet køb for JEZ. Det vil sige, at en netbruger, som både har kunder i Danmark og Sverige, ikke behøver at købe kapacitet ad to omgange. Dette forudsætter dog, at netbrugeren er den samme juridiske enhed i både Danmark og Sverige.

Når Dragør nedlægges som et selvstændigt exit-punkt og tarifpunkt, og netbrugerne ikke længere skal nominere deres gasflow til Sverige i Dragør-punktet, så er det nødvendigt at opgøre netbrugernes gastransport til Sverige på en alternativ måde. Under JEZ beregnes gastransporten (og dermed den efterfølgende betaling) til Sverige ved at beregne netbrugeren's faktiske gasforbrug i Sverige, jf. figur 4, der illustrerer metoden.

FIGUR 4 | BEREGNING AF NETTO-GASFLOW TIL SVERIGE FOR HVER NETBRUGER

$$\begin{aligned} & \text{All gas consumption in Sweden} \\ & \pm \text{Storage (Sweden)} \\ & - \text{All gas production in Sweden (e.g. Biogas, LNG)} \\ \hline & = \text{Allocation at VEZ Sweden, for each shipper/BA, by the hour} \end{aligned}$$

Kilde: Metodeanmeldelse fra Energinet (side 12)

Note: JEZ (Sweden) erstatter det nuværende Dragør-punkt.

Note: Et positivt tal repræsenterer et flow til Sverige, og et negativt tal repræsenterer et virtuelt flow fra Sverige til Danmark. Allokering opgøres per netbruger per time som i den danske markedsmodel.

Det er vigtigt at bemærke, at JEZ egentlig består af to underkategorier: JEZ (Sweden) og JEZ (Danmark), og at tariffen for JEZ (Sweden) – baseret på det registrerede forbrug i Sverige - erstatter tariffen i det nuværende Dragør exit-punkt, dvs. tariffen betales til Energinet.

Tildeling af kapacitet (allokering) sker for hver time i gasdøgnet og tager udgangspunkt i netbrugers samlede gasaftag i Sverige – JEZ (Sweden). Fra dette aftag trækkes den gas, der bliver tilført fra indenlandsk svensk produktion (LNG eller biogas), og der trækkes fra/lægges til for den gasmængde, der kommer fra svensk lager⁹. Herved fremkommer netto-flowet fra Danmark til Sverige.

Et eksempel: En netbruger har et registreret forbrug i Sverige på 10 MWh/h. Netbrugeren har et udtræk på 1 MWh/h gas fra det svenske lager og har tilført 2 MWh/h biogas til det svenske net. Denne netbruger får således netto allokering 7 MWh/h (10-1-2) i JEZ (Sweden) i den pågældende time.

Tariffer og omkostninger

Tariffer

Netbrugere skal betale tariffer for deres gastransport, og der skal betales tariffer efter en tarifmodel, som den regulerende myndighed har godkendt.

Dragør punktet er i dag et selvstændigt exitpunkt og dermed et særskilt tarif-punkt i den danske tarifmodel. Når dette punkt nedlægges, skal tariffen i dette punkt erstattes af noget andet. Med JEZ sker der to ændringer i forhold til en eksisterende tarifmodel:

⁹ Sverige har et mindre gaslager (Gaslager Skallen i Halmstad Kommune) med en samlet lagerkapacitet på ca. 10.000.000 m³.

- Der introduceres en kapacitetstarif og en volumentarif for gastransport til JEZ
- Der introduceres en såkaldt "Balancing Charge"

De tariffer, som en netbruger skal betale til Energinet for at transportere gas til JEZ, vil svare til de tariffer, som netbrugeren betaler for at transportere gas til den danske Exitzone og Dragør. Det vil sige, at kapacitetstariffen for JEZ bliver den samme, som gælder for de to punkter i dag. Og den variable tarif (volumentariffen), som Energinet i dag opkræver for alle exit punkter (herunder Exit Zone Danmark og Dragør), kommer også til at gælde for JEZ, således at en netbruger betaler volumentarif for de gasmængder, der går til Sverige og de mængder, der går til dansk forbrug.

Til forskel fra i dag vil tariffen for kapacitet og volumen for den svenske del af JEZ blive opkrævet fra de netbrugere, som leverer til forbrug i Sverige. Det er derfor, at svenske netbrugere skal oprettes som brugere i det danske aktørregister.

I eksemplet ovenfor skal netbrugeren betale den gældende transmissionstarif (volumen og kapacitet) for 7 MWh/h til Energinet i henhold til Energinets til enhver tid gældende regler for brug af transmissionsnettet – "Regler for Gastransport". Disse regler "implementerer" den til enhver tid gældende tarifmetode for Danmark, som FSTS skal godkende ex ante som regulerende myndighed. På samme måde skal Ei som regulerende myndighed i Sverige godkende en tarifmetode for Sverige.

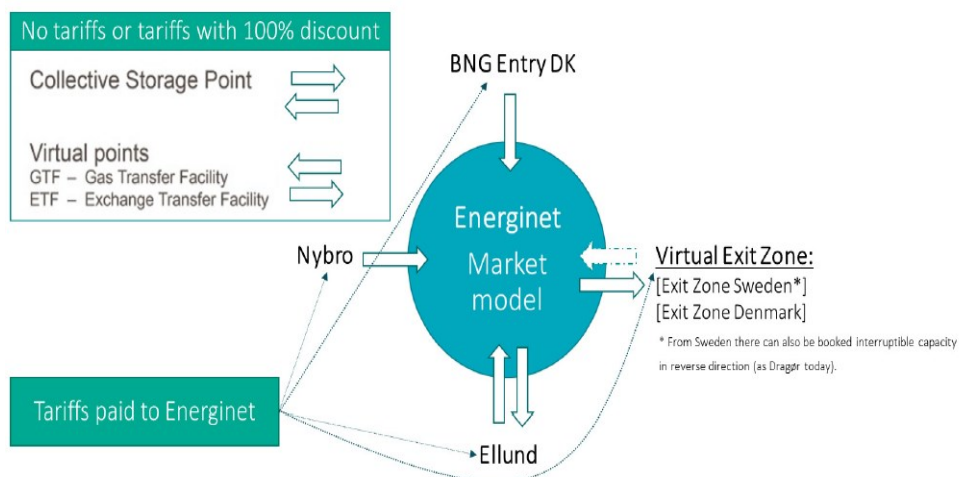
Samlet er tarif-niveauet det samme som tidligere, og de manglende indtægter fra Dragør-punktet bliver således ikke opkrævet via andre entry-exit punkter i transmissionssystemet.

Formålet med den nye, særskilte "Balancing Charge" er at gøre det mere transparent for aktørerne, hvad der betales til administrationen af den kommercielle balancemodel. Balancing Charge dækker Energinets omkostninger til at administrere den kommercielle balancering. Der er tale om omkostninger til IT-systemer og personale, dvs. de medarbejdere fra Energinet, der skal anvendes til håndteringen af JEZ.

I den nuværende balancemodel betaler netbrugerne for Energinets administrative omkostninger til balancering via Energinets generelle volumentarif (betalt ved exitpunkter), og disse indirekte omkostninger til balancering figurerer ikke særskilt i balanceringsregnskabet. Den nye "Balancing Charge" ikke er en ny tarif, men en udskillelse af et element i den eksisterende volumentarif, og den forventes derfor ikke at påvirke markedet, netbrugernes tariffer eller Energinets indtægter.

De øvrige tarif-punkter i det danske transmissionssystem bliver ikke berørt af JEZ, jf. figur 5, der viser, hvor netbrugerne betaler tariffer til Energinet under JBZ.

FIGUR 5 | TARIF-PUNKTER I JBZ

Kilde: Metodeanmeldelse fra Energinet (side 24)

Samlet er det hensigten med JEZ, at Energinet ikke kommer til at miste tarif-indtægter, og at der ikke sker nogen krydssubsidiering i forhold til andre sammenkoblingspunkter eller Exit-zonen i Danmark. Energinet nævner i øvrigt, at Energinet har anmeldt en ny tarifmodel for Danmark (baseret på processen i NC TAR) til ikrafttræden den 1. oktober 2019, som er baseret på uniforme tariffer – dvs. tariffen er den samme i alle entry- og exit-punkter - hvilket gør det uproblematisk at have én tarif for hele JEZ.

Der opkræves ikke nogen nødforsyningstarif for gastransport i JEZ, idet denne tarif opkræves særskilt hos de danske gasforbrugere af distributionsselskaberne.

Omkostninger

Med hensyn til omkostninger, så anfører Energinet, at Energinet ikke forventer at få yderligere driftsomkostninger som følge af JEZ, da balanceringen i JEZ er automatiseret, og JEZ er baseret på Energinets nuværende IT-systemer. Hvis der ikke er ekstra driftsomkostninger ved JEZ, så er der heller ikke behov for en kompensationsordning mellem Energinet og Swedegas, og der er derfor ikke anmeldt en sådan ordning.

Energinet anfører dog, at der kommer en engangsomkostning¹⁰ til selve implementeringen af JEZ. Det handler især om, at Energinets' eksisterende IT-systemer

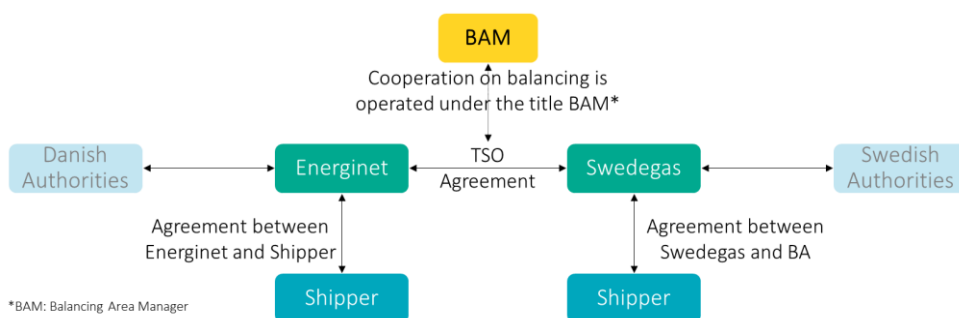
¹⁰ Energinet har i anmeldelsen fra august 2018 estimeret denne omkostning til ca. 3,6 mio. kroner. Energinet har dog siden orienteret FSTS om, at omkostningen hos Energinet formentlig bliver væsentligt lavere.

skal rettes til, så de kan håndtere den automatiske drift under JEZ. Denne engangsudgift vil Energinet og Swedegas fordele forholdsmæssigt mellem sig i forhold til det årlige gasforbrug i henholdsvis Danmark og Sverige.

Balancing Area Manager (BAM)

Den fælles kommercielle balancering i JEZ vil blive udført af en såkaldt "Balancing Area Manager" (herefter BAM). BAM er ikke et juridisk selskab, men et formaliseret driftssamarbejde mellem Energinet og Swedegas, jf. figur 6, der viser BAM konstruktionen og dens placering i forhold til TSOerne.

FIGUR 6 | BALANCE AREA MANAGER (BAM) KONSTRUKTIONEN

Kilde: Metodeanmeldelse fra Energinet (side 16)

BAM skal håndtere den kommercielle balancering i JEZ (f.eks. data til netbrugerne om gasaftag, handel i gul zone og fakturering af ubalancer), mens Energinet og Swedegas forbliver ansvarlige for systemdriften og den fysiske balancering i hver sit transmissionsnet. Det er dog kun den såkaldte residual-balancering, som BAM er ansvarlig for, jf. at netbrugerne som udgangspunkt har ansvaret for egen balancering i den eksisterende danske balancemodel.

BAM vil komme til at bestå af medarbejdere fra Energinet og Swedegas - dog flest fra Energinet - og BAM vil som udgangspunkt bruge det eksisterende IT-udstyr hos Energinet til at håndtere den fælles balancering. De fleste processer vil blive kørt automatisk som i dag, og Energinet forventer i øvrigt, at den daglige balancering i JEZ vil være meget lig den kommercielle balancering hos Energinet i dag. BAM vil også stå for den fortsatte markedsudvikling af JEZ.

Der oprettes en TSO-TSO samarbejdsaftale, som har til formål at sikre, at der realiseres synergieffekter ved at samarbejde om brug af eksisterende IT-systemer og infrastruktur.

Energinet og Swedegas vil desuden oprette en styregruppe ("steering committee") for BAM, der består af ledende medarbejdere fra de to selskaber, og der er ved at blive udarbejdet et Governance dokument for BAM, der bl.a. beskriver roller, ansvar og beslutningsprocesser i forbindelse med samarbejdet. FSTS har modtaget en kopi af udkastet til dette Governance dokument som led i sagsbehandlingen.

JEZ og BAM i forbindelse med krisesituationer

Transmissionssystemet skal være i balance for at driften kan være effektiv og sikker. Effektiv og sikker drift bliver endnu vigtige i en krisesituation, hvor der mangle/kan komme til at mangle gas til forsyning af kunderne i Danmark og Sverige.

Med JEZ bliver Dragør-punktet nedlagt som et kommercielt punkt, og der etableres et fælles dansk-svensk samarbejde om den daglige balancering. Det er derfor vigtigt at have klarhed over, hvordan JEZ skal virke, hvis der erklæres et af de tre europæiske kriseniveauer (Early Warning – Alert – Emergency), og hvordan roller og ansvar er fordelt mellem TSOerne og myndigheder, hvis der opstår en krisesituation.

Energinet anfører, at under JEZ er det fortsat den nationale "kompetente myndighed" i Danmark og Sverige, som har ansvaret for at erklære et af de tre kriseniveauer for henholdsvis Danmark eller Sverige¹¹. JEZ ændrer således ikke det formelle setup i forbindelse med krisesituationer, og BAM bliver ikke tillagt (nye) formelle kompetencer.

Hvis der bliver erklæret et kriseniveau, så skal BAM til gengæld have en række værktøjer til rådighed (benævnt "BAM Toolbox") for at styre den daglige balancering. Energinet anfører i sin metodeanmeldelse, at de gældende værktøjer er:

- Der betales et højere incitamentsbaserede ubalancegebyrer (small adjustment)
- Energinet kan ophæve loft/bund på 10% over hvor meget den neutrale gaspris kan afvige fra day-ahead prisen på den danske handelsplatform (PEGAS).
- Energinet kan ophæve loft/bund på 35% på Energinets marginale købs- og salgspriser

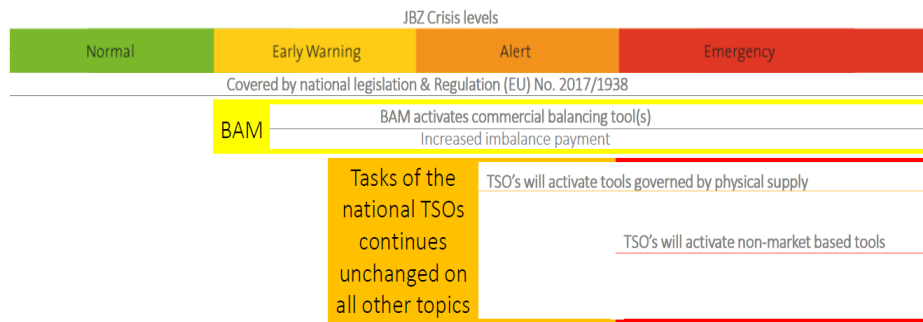
Energinet anfører endvidere, at Energinet har anmeldt en række ændringer til disse værktøjer til godkendelse hos FSTS i juli 2018, og at værktøjsskassen vil være baseret på den til enhver tid godkendte balanceringsmetode.

FSTS bemærker specifikt til dette punkt i anmeldelsen, at de anmeldte ændringer er blevet godkendt. Dette har Forsyningstilsynet gjort ved afgørelse af 29. januar 2019, jf. fodnote 2. FSTS opsummerer, hvad der nu gælder, i tilsynets begrundelse for afgørelsen

¹¹ I både Danmark og Sverige er det ministeriet (DK: Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet og SE: Energimyndigheten), som er udpeget til at være "den kompetente myndighed" for forsyningssikkerheden i henhold til den europæiske forsyningssikkerhedsforordning (forordning 2017/1938). I Danmark er ansvaret delvist delegeret til Energinet, og Energinet er operationelt ansvarlig for forsyningssikkerheden efter naturgasforsyningsloven.

BAM er som nævnt et driftssamarbejde mellem to nationale transmissionssystemoperatører, og det er derfor vigtigt at skelne mellem BAM opgaver og TSO opgaver – ikke mindst i forbindelse med krisestyring. BAM har ansvaret for den kommercielle balancering i normaldrift og under alle tre kriseniveauer, mens Energinet og Swedegas har ansvaret for alle andre TSO-opgaver og instrumenter. Der tænkes her især på det fysiske system, lager, og evt. aktivering og brug af ikke-markedsbaserede værktøjer i kriseniveauet Emergency, jf. figur 7, der illustrerer opgavefordelingen under alle forhold.

FIGUR 7 | ROLLEFORDELING I FORBINDELSE MED KRISESTYRING

Kilde: Metodeanmeldelse fra Energinet (side 19)

Note: Kriseniveauerne (Early Warning – Alert – Emergency) følger af EU forordning 2017/1938.

SAGENS PARTER

Forsyningstilsynet vurderer, at Energinet Gas TSO (CVR nr. 39 31 50 84) er forvaltningsretlig part i sagen. JBZ er anmeldt af Energinet, og den er baseret på en model og en række metodegodkendelser rettet til Energinet Gas TSO (anmelder) efter § 40, stk. 1, i naturgasforsyningsloven.

Forsyningstilsynet vurderer, at den svenske TSO, Swedegas (registreringsnummer 556181-10348) er forvaltningsretlig part i sagen. Swedegas har udarbejdet JBA metoden i samarbejde med Energinet og er ansvarlig for indholdet på lige fod med Energinet. Swedegas vil være umiddelbart og direkte berørt af Forsyningstilsynets afgørelse, idet JBZ ikke kan træde i kraft i Sverige og anvendes af Swedegas, hvis den ikke er godkendt i Danmark. Swedegas afleder rettigheder og pligter af den danske godkendelse også selvom Swedegas skal søge om JBZ godkendelse efter svensk lovgivning hos den svenske regulerende myndighed, Ei.

Energinets metoder for balancering retter sig til alle netbrugere, som transporterer gas i transmissionssystemet, og FSTS vurderer, at ingen enkelt netbruger bliver væsentligt og individuelt berørt af ændringer i den generelle balanceringsmodel på en måde, der påvirker dem væsentligt anderledes end alle andre netbrugere. FSTS vurderer derfor, at ingen individuelle netbrugere er forvaltningsretlige parter i sagen.

Forsyningstilsynet har vurderet, om de svenske distributionsselskaber skal betragtes som forvaltningsretlige parter i sagen, men vurderer, at det ikke er tilfældet. Der er 5 distributionsselskaber i Sverige, hvoraf intet individuelt selskab bliver berørt væsentligt anderledes end de øvrige. FSTS bemærker endvidere, at den nye pligt for de svenske distributionsselskaber til at levere flere opdateringer om gasaftaget i det svenske system er en refleksvirkning af en allerede eksisterende pligt for danske distributionsselskaber, som er godkendt og implementeret i den danske model. Denne pligt er ikke til vurdering og godkendelse i Danmark som led i denne sag.

Forsyningstilsynet bemærker, at Forsyningstilsynet ikke tager stilling til, om der er individuelle netbrugere/aktører på det svenske gasmarked, som Ei ønsker at betragte som forvaltningsretlige parter efter svensk forvaltningsret eller administrativ praksis.

HØRING

Energinet har haft et udkast til metodeforslag for JBZ i offentlig markedshøring fra den 8. juni 2018 til den 6. juli 2018.

FSTS har haft metodeanmeldelsen fra Energinet i offentlig høring på tilsynets hjemmeside i perioden fra den 9. august 2018 til den 3. september 2018. FSTS modtog ikke hørings svar.

Forsyningstilsynet har den 6. marts 2019 sendt udkast til afgørelse i høring hos sagens forvaltningsretlige parter, Energinet Gas TSO og Swedegas, med høringsfrist den 21. marts 2019.

Forsyningstilsynet har den 6. marts offentliggjort udkast til afgørelse på Forsyningstilsynets hjemmeside til offentlig høring med høringsfrist den 21. marts 2019.

Forsyningstilsynet har modtaget høringssvar fra (...)

RETSGRUNDLAG

Danske retsregler

Naturgasforsyningsloven (Lovbekendtgørelse 2018-09-05 nr. 1127 om naturgasforsyning) fastsætter, at loven gælder for Danmark, jf. lovens § 2, stk. 3.

§ 2. Loven finder anvendelse på transmission, distribution, forsyning og oplagring af naturgas, herunder flydende naturgas (LNG). Loven finder desuden anvendelse på tilstødende naturgasforsyningssystemer.

Stk. 2. Loven finder også anvendelse på biogas, gas fra biomasse og andre typer gas, i det omfang sådanne gasser teknisk og sikkert kan injiceres og transporteres gennem naturgas-systemet.

Stk. 3. Loven gælder på land, søterritoriet, i den eksklusive økonomiske zone og på dansk kontinentalsokkelområde.

(...)

Naturgasforsyningsloven fastlægger en række grundlæggende krav til transmissionselskaber – herunder at transmissionselskaber (Energinet) har ansvaret for forsyningssikkerheden i Danmark, og at transmissionselskaber skal samarbejde med transmissionselskaber i andre lande med henblik på en effektiv udveksling af naturgas, jf. § 12

§ 12. Et transmissionselskab skal

1) i fornødent omfang tilslutte anlæg til opgradering af biogas til naturgaskvalitet (opgraderingsanlæg), distributionsnet samt forbrugere,

2) sikre kvaliteten af den naturgas, der leveres fra transmissionsnettet,

3) varetage forsyningssikkerheden i Danmark,

4) samarbejde med andre transmissionselskaber i Danmark og i andre lande med henblik på en effektiv udveksling af naturgas,

5) udarbejde planer for det fremtidige behov for transmissionskapacitet,

6) sikre, at der er tilstrækkelige mængder naturgas i det samlede naturgasforsyningssystem, således at den fysiske balance i nettet kan opretholdes, jf. § 11, stk. 1, nr. 1, og

7) anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, det anvender til at udføre sit hverv.

Stk. 2. (...)

Stk. 3. (...)

Naturgasforsyningsloven fastsætter, at Forsyningstilsynet skal godkende de metoder, som Energinet (transmission) bruger til at fastsætte priser og betingelser for adgang til transmissionsnettet, herunder betingelser og priser for balancering, jf. lovens § 36 a, stk. 1.

§ 36 a. Priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet samt LNG-faciliteter fastsættes af transmissions-, distributions- og LNG-selskaber efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

Stk. 2. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet af de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, herunder tariffer.

Naturgasforsyningsloven har ikke særskilte regler om balancering, som ikke også fremgår af EU-retten om balancering, og naturgasforsyningsloven er derfor ikke omtalt yderligere i dette retsgrundlag.

Bekendtgørelsen om økonomisk regulering af Energinet (bekendtgørelse nr. 816 af 27/06/2016) fastsætter, at Energinet kun kan indregne nødvendige omkostninger ved en effektiv drift i sine priser, dvs. tariffer, jf. § 2

§ 2. Energinet.dk kan i priserne for de aktiviteter, der varetages i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet Danmark, indregne nødvendige omkostninger ved effektiv drift og nødvendig forrentning af kapital.

EU retlige regler

Den europæiske gasforordning (EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 715/2009 af 13. juli 2009 om betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnet og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1775/2005) fastsætter de grundlæggende krav til de nationale regler for balancering – herunder at transmissionssystemoperatører skal bestræbe sig på at harmonisere balanceringsordninger og strømline strukturer og niveauer for balanceringsstariffer for at fremme handlen med gas, jf. artikel 21

Artikel 21 - Regler for balancering og gebyrer for ubalancer

1. *Reglerne for balancering skal udformes på en retfærdig, ikke-diskriminerende og gennemsigtig måde og baseres på objektive kriterier. Balanceringsreglerne skal afspejle reelle systembehov, idet der tages hensyn til, hvilke ressourcer transmissionssystemoperatøren råder over. Balanceringsreglerne skal være markedsbaserede.*

2. *For at netbrugerne kan foretage korrigerende indgreb i tide skal transmissionssystemoperatørerne fremlægge fyldestgørende, rettidige og pålidelige internetbaserede oplysninger om brugernes balanceringsstatus.*

De fremlagte oplysninger skal afspejle de oplysninger, der er til rådighed for transmissionssystemoperatøren, og referere til den afregningsperiode, som der beregnes gebyrer for ubalancer for.

Oplysninger i henhold til dette stykke fremlægges uden betaling.

3. *Gebyrerne for ubalancer skal i videst muligt omfang være omkostningsbaserede, men skal samtidig på passende vis anspore netbrugerne til at skabe balance i deres tilførsel og udtræk af gas. Krydssubsidiering mellem netbrugere skal undgås, og gebyrerne må ikke hindre nye markedsdeltagere i at komme ind på markedet.*

Metoden for beregning af gebyrerne for ubalance samt de endelige tariffer skal offentliggøres af de kompetente myndigheder eller transmissionssystemoperatøren.

4. *Medlemsstaterne sikrer, at transmissionssystemoperatørerne bestræber sig på at harmonisere balanceringsordninger og strømline strukturer og niveauer for balanceringsstariffer for at fremme handelen med gas.*

Med hjemmel i den europæiske gasforordning (artikel 8) er der vedtaget en europæisk netregel om balancering. Denne netregel omtales og forkortes ofte med den engelske term, **NC BAL**, hvilket står for **Network Code for Balancing**.

NC BAL (Kommissionens forordning (EU) Nr. 312/2014 af 26. marts 2014 om en netregel for balancering af gastransmissionsnet) har ingen specifikke regler om grænseoverskridende balancering eller regionale balanceringszoner. Netreglen har dog en række betragtninger (1-3) i præamblen, som støtter grænseoverskridende balancering

(1) En hurtig gennemførelse af et fuldt fungerende og indbyrdes sammenkoblet indre marked for energi, som sikrer bæredygtig energi til overkommelige priser til Unionens økonomi, er afgørende for at fremme konkurrenceevnen og sikre, at alle forbrugere kan købe energi til de bedst mulige priser.

(2) Det er en forudsætning for en større markedsintegration, at reglerne for balancering af gastransmissionsnet fremmer gashandel på tværs af balanceringszoner og dermed bidrager til at skabe markedslivlidet. Harmoniserede EU-dækkende regler om balancering har til formål at give netbrugerne vished for, at de kan forvalte deres balancepositioner i de forskellige balanceringszoner overalt i EU på en økonomisk effektiv og ikke-diskriminerende måde.

(3) Denne forordning understøtter udviklingen af et konkurrencepræget kortfristet engrosmarked for gas i Den Europæiske Union, som muliggør levering af fleksibilitet, uanset kilden, og udbud af den til køb og salg via markedsmekanismer, så netbrugerne kan balancere deres balanceringsporteføljer effektivt, eller transmissionssystemoperatøren kan benytte fleksibiliteten til at balancere transmissionsnettet.

NC BAL fastsætter sit anvendelsesområde således, jf. artikel 2

Artikel 2 - anvendelsesområde

1. Denne forordning finder anvendelse på balanceringszoner inden for Unionens grænser.
2. Forordningen finder ikke anvendelse på balanceringszoner i medlemsstater, som er omfattet af en undtagelse i henhold til artikel 49 i direktiv 2009/73/EF.
3. (...)

NC BAL fastsætter, at netbrugerne har det primære ansvar for at balancere nettet, at balanceringsregler skal afspejle systemets behov, at der skal tages hensyn til TSO ressourcer, og at reglerne skal give netbrugerne incitamenter til at balancere

Artikel 4 - Generelle principper

1. Netbrugerne er ansvarlige for at balancere deres balanceringsporteføljer for at minimere behovet for, at transmissionssystemoperatører er nødt til at udføre balancering i henhold til denne forordning.
2. Balanceringsregler, som fastlægges i henhold til denne forordning, skal afspejle ægte systembehov, idet der tages hensyn til de ressourcer, der er til rådighed for transmissionssystemoperatørerne, og de skal give netbrugerne incitamenter til at balancere deres balanceporteføljer på en effektiv måde.

NC BAL opstiller nogle grundlæggende krav til en handelsplatform for at den kan fungere som handelsplads for gas til balancering, Den skal bl.a. tilbyde ikke-diskriminerende og gennemsigtig adgang for netbrugerne, og den skal kunne give "tilstrækkelig støtte i løbet af gasdøgnet" til at netbrugerne og TSOen kan handle gas

til balancering. Men der stilles ikke specifikke krav til likviditeten på platformen, jf. artikel 10

Artikel 10 - Handelsplatform

1. Ved køb af kortfristede standardprodukter handler transmissionssystemoperatøren på en handelsplatform, der opfylder samtlige følgende kriterier:

- a) den giver tilstrækkelig støtte i løbet af gasdøgnet til, at netbrugere kan handle og transmissionssystemoperatørerne foretage passende balancering via handel af de relevante kortfristede standardprodukter
 - b) den giver gennemsigtig og ikke-diskriminerende adgang
 - c) tjenesteydelser leveres på lige vilkår
 - d) handler foregår anonymt, i det mindste til en transaktion er afsluttet
 - e) den giver alle handelsdeltagere en detaljeret oversigt over aktuelle bud og tilbud
 - f) den sikrer, at alle handler behørigt meddeles transmissionssystemoperatøren.
2. (...)
3. (...)
4. (...)

NC BAL fastsætter, hvorledes netbrugere skal betale for deres ubalancer. Der skal betales for enhver daglig ubalance – med daglig afregning (daglig "cash-out"). Betalingen skal være baseret på de marginale købs- og salgspriser på den valgte handelsplatform kombineret med en incitamentsstruktur, den såkaldte "lille tilpasning" (ofte omtalt med det engelske udtryk "small adjustment"), jf. artikel 22 og artikel 23

Artikel 22 – Gældende pris

1. I forbindelse med beregningen af det daglige gebyr for ubalance, jf. artikel 23, bestemmes den gældende pris således:

- a) den marginale salgspris, hvis den daglige ubalancemængde er positiv (dvs. netbrugers tilførsel overstiger netbrugers udtræk i det pågældende gasdøgn), eller
- b) den marginale købspris, hvis den daglige ubalancemængde er negativ (dvs. netbrugers udtræk overstiger netbrugers tilførsel i det pågældende gasdøgn).

2. Der beregnes en marginal købspris og en marginal salgspris for hvert gasdøgn i henhold til følgende:

- a) den marginale salgspris er den laveste pris af følgende:
 - i) den laveste pris i en hvilken som helst handel med tittle-produkter, som transmissionssystemoperatøren er involveret i, for det pågældende gasdøgn, eller
 - ii) den vægtede gennemsnitlige pris for gas for det pågældende gasdøgn, minus en lille tilpasning.
- b) den marginale købspris er den højeste pris af følgende:
 - i) den højeste pris i en hvilken som helst handel med tittle-produkter, som transmissionssystemoperatøren er involveret i, for det pågældende gasdøgn, eller
 - ii) den vægtede gennemsnitlige pris for gas for det pågældende gasdøgn, plus en lille tilpasning.

3. Ved bestemmelsen af den marginale salgspris, den marginale købspris og den vægtede gennemsnitlige pris skal de pågældende handler være foretaget på handelsplatforme, som på forhånd er udpeget af transmissionssystemoperatøren og godkendt af den nationale regulerende myndighed. Den vægtede gennemsnitlige pris er den energivægtede gennemsnitlige pris for handler med tittle-produkter, der er foretaget i det virtuelle handelspunkt for det pågældende gasdøgn.

4. Der defineres en standardregel, hvis stk. 2, litra a) og b), ikke giver mulighed for at beregne en marginal salgspris og/eller en marginal købspris.

5. Hvis det godkendes af den nationale regulerende myndighed, kan prisen på lokalitetsafhængige produkter inddrages ved bestemmelsen af den marginale salgspris, den marginale købspris og den vægtede gennemsnitlige pris, hvis transmissionssystemoperatøren foreslår dette, hvorved omfanget af transmissionssystemoperatørens brug af lokalitetsafhængige produkter tages i betragtning.

6. Den lille tilpasning:

- a) skal tilskynde netbrugerne til at balancere deres tilførsel og udtræk
- b) udformes og anvendes på en ikke-diskriminerende måde med sigte på:
 - i) ikke at hindre markedsadgang
 - ii) ikke at bremse udviklingen af konkurrenceprægede markeder
- c) må ikke have en skadelig indvirkning på den grænseoverskridende handel
- d) må ikke føre til urimelig finansiel eksponering for netbrugere som følge af daglige gebyrer for ubalance.

7. Værdien af den lille tilpasning kan være forskellig ved bestemmelsen af den marginale købspris og den marginale salgspris. Værdien af den lille tilpasning må ikke overstige 10 % af den vægtede gennemsnitlige pris, medmindre den berørte transmissionssystemoperatør kan begrunde en anden værdi over for den nationale regulerende myndighed og få den godkendt i henhold til artikel 20.

Artikel 23 – Dagligt gebyr for ubalance

1. Ved beregningen af hver netbrugers daglige gebyr for ubalance ganger transmissionssystemoperatøren netbrugerens daglige ubalance med den gældende pris, der fastlægges i overensstemmelse med artikel 22.

2. Det daglige gebyr for ubalance anvendes som følger:

- a) hvis en netbrugers daglige ubalancemængde for gasdøgnet er positiv, antages netbrugeren at have solgt gas til transmissionssystemoperatøren svarende til den daglige ubalancemængde og har dermed ret til udbetaling af det daglige gebyr for ubalance fra transmissionssystemoperatøren, og
- b) hvis en netbrugers daglige ubalancemængde for gasdøgnet er negativ, antages netbrugeren at have købt gas af transmissionssystemoperatøren svarende til den daglige ubalancemængde og skal derfor betale det daglige gebyr for ubalance til transmissionssystemoperatøren

NC BAL fastsætter et såkaldt "neutralitetsprincip", som går ud på, at transmissionssystemoperatører hverken må tjene eller tabe penge på at modtage daglige gebyrer for ubalance og andre gebyrer eller betalinger i forbindelse med balancering. Netbrugernes betalinger for ubalancer skal udlignes, jf. artikel 29

Artikel 29 - Principper for udligning

1. Transmissionssystemoperatøren skal hverken tjene eller tabe på at betale og modtage daglige gebyrer for ubalance, intradag-gebyrer, balanceringsgebyrer og andre vederlag i forbindelse med transmissionssystemoperatørens balancering, der anses for at være alle de aktiviteter, som iværksættes af transmissionssystemoperatøren for at opfylde kravene i denne forordning.

2. Transmissionssystemoperatøren skal videregive følgende til netbrugerne:

- a) alle udgifter og indtægter fra daglige gebyrer for ubalance og intradag-gebyrer
- b) alle udgifter og indtægter fra balancering, der iværksættes i henhold til artikel 9, medmindre den nationale regulerende myndighed mener, at disse udgifter og indtægter skyldes manglende effektivitet i henhold til de gældende nationale regler. Denne mening skal være baseret på en vurdering, som:
 - i) påviser, i hvilket omfang transmissionssystemoperatøren med rimelighed kunne have mindsket de afholdte udgifter til balancering, og
 - ii) skal foretages under hensyntagen til de oplysninger, den tid og de midler, der var til rådighed for transmissionssystemoperatøren på det tidspunkt, hvor denne besluttede at foretage balanceringen

c) alle andre udgifter og indtægter i forbindelse med balancering, der iværksættes af transmissionssystemoperatøren, medmindre den nationale regulerende myndighed mener, at disse udgifter og indtægter skyldes manglende effektivitet i henhold til de gældende nationale regler.

3. Hvis der gives et incitament til at fremme effektiv balancering, skal det samlede finansielle tab være begrænset til de af transmissionssystemoperatørens udgifter og indtægter, der skyldes manglende effektivitet.

4. Transmissionssystemoperatørerne offentliggør de relevante data om de samlede gebyrer, som er omhandlet i stk. 1, og det samlede udligningsbidrag i forbindelse med balancering med mindst samme hyppighed som de respektive gebyrer faktureres til netbrugerne, dog mindst én gang pr. måned.

5. Uanset stk. 1 og 2 kan transmissionssystemoperatøren i sin balanceringsrolle være underlagt en incitamentsmekanisme, jf. artikel 11.

NC BAL fastsætter en række krav til, hvorledes informationer om aftag/gasstrømme skal stilles til rådighed for netbrugerne (og transmissionssystemoperatøren) for at de kan udføre deres balancering, jf. artikel 35, 36, 40 og 41

Artikel 35 - Døgnaflæste udtræk

1. Hvis informationsmodellen variant 1 anvendes, stiller transmissionssystemoperatøren i gasdøgn D mindst to ajourføringer til rådighed for netbrugerne af deres tildeling af målte gasstrømme for mindst de samlede døgnaflæste udtræk, hvorved transmissionssystemoperatøren vælger et af følgende formater:

- a) hver ajourføring dækker gasstrømmene fra begyndelsen af det pågældende gasdøgn D, eller
- b) hver ajourføring dækker de yderligere gasstrømme efter dem, der blev rapporteret i den foregående ajourføring.

2. Hver ajourføring stilles til rådighed inden for to timer fra afslutningen af den sidste time af gasstrømme.

Artikel 36 - Ikke-døgnaflæste udtræk

1. Hvis informationsgrundmodellen anvendes:

a) i gasdøgn D-1 stiller transmissionssystemoperatøren en prognose for deres ikke-døgnaflæste udtræk for gasdøgn D til rådighed for netbrugerne senest kl. 12.00 UTC (normaltid) eller kl. 11.00 UTC (sommertid)

b) i gasdøgn D stiller transmissionssystemoperatøren mindst to ajourføringer af prognosen over deres ikke-døgnaflæste udtræk til rådighed for netbrugerne.

2. Den første ajourføring stilles til rådighed senest kl. 13.00 UTC (normaltid) eller kl. 12.00 UTC (sommertid).

3. Tidspunktet for den anden ajourføring fastlægges efter den nationale regulerende myndigheds godkendelse og offentliggøres af transmissionssystemoperatøren. Herved tages følgende i betragtning:

a) adgang til kortfristede standardprodukter på en handelsplatform

b) nøjagtigheden af prognosen for en netbrugers ikke-døgnaflæste udtræk i forhold til prognosens leveringstidspunkt.

Artikel 40 - Distributionssystemoperatørens informationspligt over for transmissionssystemoperatøren

Distributionssystemoperatørerne stiller oplysninger til rådighed for transmissionssystemoperatørerne om distributionssystemets intradøgnaflæste og døgnaflæste tilførsler og udtræk i overensstemmelse med de oplysningskrav, der er fastsat i artikel 34, stk. 2 til 6, artikel 35 og artikel 37. Oplysningerne stilles til rådighed for transmissionssystemoperatøren inden for en

tidsfrist, der er tilstrækkelig til, at transmissionssystemoperatøren kan stille oplysningerne til rådighed for netbrugerne.

Artikel 41 - Distributionssystemoperatørers informationspligt over for den prognoseudstedende part

1. Distributionssystemoperatører er ansvarlige for at stille tilstrækkelige og ajourførte oplysninger til rådighed for den prognoseudstedende part med henblik på anvendelse af den prognosemetode for en netbrugers ikke-døgnaflæste udtræk, der er beskrevet i artikel 42, stk. 2. Disse oplysninger skal stilles rettidigt til rådighed i overensstemmelse med de tidsfrister, som den prognoseudstedende part har fastsat som værende i overensstemmelse med sine behov.

2. (...)

NC BAL fastsætter, at der ikke må anvendes tolerancer (tolerancebånd), hvis der er adgang til et kortfristet engrosmarked for gas m.m., jf. artikel 50

Artikel 50 - Tolerancer

1. Tolerancer finder kun anvendelse, hvis netbrugere ikke har adgang til:

- a) et kortfristet engrosmarked for gas, som har tilstrækkelig likviditet
- b) gas, der er nødvendig for at udligne kortfristede udsving i gasefterspørgsel eller -udbud eller
- c) tilstrækkelige oplysninger om deres tilførsel og udtræk.

2. (...)

3. (...)

Med hjemmel i den europæiske gasforordning (artikel 8) er der vedtaget en europæisk netregel om kapacitetsallokering. Denne netregel omtales og forkortes ofte med den engelske term, **NC CAM**, hvilket står for **Network Code on Capacity Allocation Mechanisms**.

NC CAM (KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) 2017/459 af 16. marts 2017 om fastsættelse af en netregel om kapacitetstildelingsmekanismer i gastransmissionssystemer...) fastsætter, at netreglen kun gælder for sammenkoblingspunkter, jf. artikel 2

Artikel 2 - Anvendelsesområde

1. Denne forordning gælder for sammenkoblingspunkter. Den kan også finde anvendelse på entrypunkter fra og exitpunkter til tredjelande, hvis den relevante nationale reguleringsmyndighed har truffet afgørelse derom. Denne forordning gælder ikke for exitpunkter til slutbrugere og distributionsnet, entrypunkter fra terminaler og produktionsfaciliteter for »flydende naturgas« (LNG) samt entrypunkter fra eller og exitpunkter til lagerfaciliteter.

2. (...)

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Denne sag drejer sig om, hvorvidt FSTS kan godkende den model for en fælles dansk-svensk balanceringszone, JEZ, som Energinet har fremsendt til FSTS til godkendelse.

Indledningsvist bemærker FSTS, at Energinet har udarbejdet JEZ i samarbejde med Swedegas, og at både Energinet og Swedegas er ansvarlige for det fælles indhold af modellen – uagtet at alene Energinet har anmeldt modellen til dansk godkendelse hos FSTS. Dette har Swedegas bekræftet skriftligt over for FSTS i et brev af 8. juni 2018, hvor Swedegas bekræfter, at Swedegas gerne ser/er indforstået med, at Energinet anmelder den samlede model Joint Balancing Zone til den danske regulator. FSTS henviser i øvrigt til metodeanmeldelsen (bilag 1 - side 1), hvor det anføres, at JEZ er udviklet i samarbejde mellem Swedegas og Energinet.

FSTS har kun kompetence til at metodegodkende modellen for Danmark, jf. naturgasforsyningslovens § 2, stk. 3, og den svenske regulerende myndighed, Ei, skal derfor godkende JBZ for Sverige, hvor FSTS ikke har myndighedskompetence.

Ei har fremsendt kopi af den svenske balanceansvarsaftale (Balansansvarsavtal) til FSTS, og FSTS bemærker, at aftalen nævner, at Swedegas og Energinet har aftalt at oprette JEZ, og at balanceringsforpligtelsen for svenske netbrugere udvides til at omfatte det danske naturgassystem. Det betyder, at svenske netbrugere skal registreres som netbrugere hos Energinet. Aftalen har endvidere til en række bilag – herunder et bilag (bilag 6), der indeholder relevante afsnit fra de danske "Rules for Gas Transport" (Regler for Gastransport) version 18.1, dvs. Energinets regler for brug af det danske transmissionsnet.

FSTS lægger derfor til grund, at JEZ, som den er anmeldt til FSTS, er fuldt ud reflekteret i det svenske udkast til en balancerings-aftale med bilag, som Ei skal godkende for Sverige.

FSTS har præsenteret den nuværende danske balancemodel i sagsfremstillingen, idet JEZ er baseret på denne model og kun kan forstås i sammenhæng med denne model. Den nuværende model er metodegodkendt af Energitilsynet i 2014 og justeret i en række efterfølgende afgørelser, jf. sagsfremstillingen med fodnoter. En række grundlæggende elementer i JEZ er derfor allerede godkendt og skal ikke vurderes og godkendes af FSTS i denne afgørelse. Det drejer sig om følgende elementer: Grøn-gul zone modellen – handelsplatformen til handel med balancegas - balanceringsprodukterne – betaling for ubalancer og incitamentsstrukturen bag ("small adjustments") – informationer til netbrugerne om balancepositioner.

I det følgende vurderer FSTS de nye metodeelementer, som JBZ introducerer.

Joint Balancing Zone (JBZ)

JBZ er betegnelsen for det grundlæggende markedskoncept, som går ud på at lægge to individuelle og nationale balanceringszoner sammen til én ny regional balanceringszone.

FSTS finder, at det giver god mening at samtænke det danske og det svenske system også i henseende til den daglige balancering og systemoptimering, idet der allerede sker en samtænkning i forhold til forsyningssikkerhed og gashandel, jf. at det svenske marked får stort set al sin gas fra Danmark og ikke har sin egen gasbørs/handelsplatform til handel med gas til balancering og porteføljestyring.

FSTS finder i lighed med Energinet og Swedegas, at der bør kunne realiseres synergieffekter ved kun at operere et fælles dansk-svensk system. Det gælder ikke mindst IT-mæssigt, personalemæssigt og styringsmæssigt i forbindelse med f.eks. krisesituationer.

FSTS finder, at fælles balancering for Danmark og Sverige kan (burde) medføre flere handler og flere handlende på den danske gasbørs, PEGAS ETF, som er valgt til at være handelsplatform for handel med gas til balanceringsformål, idet netbrugere i Sverige ikke længere har et gratis tolerancebånd til rådighed, men skal handle gas til balancering på den danske gasbørs. Hvis det geografiske område og den gasmængde, som skal være i balance, udvides, så bør det medføre, at der både kommer flere handlende og flere handler, dvs. en øget aktivitet på PEGAS ETF. FSTS bemærker i den forbindelse, at NC BAL fremhæver (præambelens betragtning 2), at det er en forudsætning for en større markedsintegration, at reglerne for balancering fremmer gashandel på tværs af balanceringszoner og dermed bidrager til at skabe markedslivlighed.

FSTS henviser i øvrigt til den europæiske gasforordning (artikel 21, stk. 4), som anfører, at medlemsstaterne skal sikre, at "transmissionssystemoperatørerne bestræber sig på at harmonisere balanceringsordninger og strømline strukturer og niveauer for balanceringsstariffer for at fremme handelen med gas."

FSTS kan derfor støtte og godkende selve det grundlæggende koncept, JBZ.

Joint Exit Zone (JEZ)

FSTS bemærker indledningsvist, at det er en forudsætning for at kunne opnå fælles balancering for Danmark og Sverige (JEZ), at de to nationale balanceringszoner lægges sammen og erstattes af én fælles zone. I JBZ kaldes denne zone for JEZ, og JEZ kan derfor betragtes som et underbegreb af JBZ. Ovennævnte betragtninger om JBZ gælder derfor også for JEZ, og FSTS kan derfor støtte og godkende, at der oprettes en fælles og virtuel exit zone for Danmark og Sverige, hvor den fælles balancering kan finde sted – herunder at det indebærer, at grænsepunktet Dragør ophører med at være et kommercielt grænsepunkt og et selvstændigt dansk tarifpunkt.

Dragør fortsætter dog som et fysisk entry-exit punkt, hvor der kan åbnes og lukkes for gasstrømme, hvilket blandt andet kan have stor betydning i forbindelse med systemdriften i krisesituationer, jf. afsnittet nedenfor om "Balance Area Manager".

FSTS bemærker, at når Dragør ikke længere er et kommercielt grænsepunkt, et såkaldt sammenkoblingspunkt (interconnection point, IP), så er punktet ikke omfattet af den europæiske netregel om kapacitetsallokering (NC CAM), idet denne regel kun gælder for sammenkoblingspunkter, jf. NC CAM artikel 2, stk. 1. Det betyder, at det er muligt at have særlige nationale regler og/eller særlige nationale ordninger for kapacitetstildeling, hvilket JEZ er udtryk for. Det betyder endvidere, at det er muligt at købe transportkapacitet og allokere kapacitet efter først-til-mølle princippet i en virtuel exit zone, jf. at JEZ medfører, at netbrugere i fremtiden skal købe kapacitet til JEZ via Energinets nuværende online platform, Energinet Online. I dag skal netbrugere købe kapacitet til Exitzonen (DK) via Energinet online og kapacitet i Dragør IP (S) via auktion på den europæiske handelsplatform, PRISMA, hvor alle kapacitetskøb sker i henhold til en harmoniseret europæisk kalender.

Det giver øget fleksibilitet til netbrugerne, når deadlines for køb af kapacitet ligger tæt på forbrugstidspunktet. En årskapacitet til JEZ kan f.eks. købes helt op til kl. 17 dagen før transport-dagen, jf. de anførte deadlines i sagsfremstillingen, mens en årskapacitet i Dragør IP i dag skal købes på PRISMA den ene dag i året (første mandag i juli), hvor der afholdes årsauktioner i henhold til den europæiske auktionskalender.

FSTS finder endvidere, at det utvivlsomt giver øget fleksibilitet for netbrugere, som er aktive i både Danmark og Sverige, at de kan pulje deres kapacitetskøb og foretage ét køb i JEZ i stedet for at skulle disponere og købe kapacitet både i den nuværende danske Exitzone og i Dragør punktet. Og det giver øget fleksibilitet for netbrugerne, når de selv kan fordele den købte JEZ kapacitet mellem Danmark og Sverige. Endelig giver det øget fleksibilitet for netbrugerne, når de får tildelt kapacitet til JEZ (Sverige) svarende til deres faktiske aftag (forbrug) i stedet for at de får deres nomineringer på dagen reduceret til den kapacitet, de har købt, selvom de måtte have behov for mere kapacitet på grund af et større end forventet gasaf-tag/gasforbrug hos slutkunderne, jf. figur 4 og omtalen i sagsfremstillingen.

Hvis en netbruger får tildelt sin gastransport, selvom netbrugeren ikke har købt nok kapacitet forud, så skal der naturligvis på en eller anden måde betales for denne kapacitet efterfølgende. Dette sker ved et såkaldt "overrun" gebyr, jf. sagsfremstillingen. FSTS finder ikke anledning til at stille spørgsmålstegn ved dette gebyr eller beregningen af gebyret.

FSTS bemærker, at netbrugernes eksisterende kapacitetskontrakter i Dragør og den danske Exitzone bliver konverteret til JEZ kontrakter uden omkostninger for de berørte netbrugere, hvilket FSTS finder, er en rimelig og ikke-diskriminerende måde at håndtere overgangen til JEZ på i forholdet mellem nye og eksisterende kontrakter (netbrugere).

FSTS gør opmærksom på, at de nuværende regler for den danske Exitzone i øvrigt gælder for JEZ, og FSTS skal ikke forholde sig til reglerne for den danske Exitzone i denne afgørelse, da de allerede er godkendt, men FSTS er dog opmærksom på, at de nuværende regler betyder, at svenske netbrugere skal acceptere visse ændringer, som umiddelbart giver mindre fleksibilitet i forhold til den nuværende balanceringsmodel for Sverige. Dette har enkelte svenske netbrugere også gjort opmærksom på i den offentlige høring, som Energinet (og Swedegas) gennemførte over forslaget til JEZ i sommeren 2018.

Blandt andet ophører det gratis tolerancebånd (balancekonto), som Swedegas tilbyder i dag, og netbrugere, som skal transportere gas til svensk forbrug, skal nu booke kapacitet svarende til det forventede aftag/forbrug i den time i gasdøgnet, hvor forbruget forventes at være størst. I dag er det sådan, at en netbruger kan booke kapacitet i Dragør-punktet baseret på netbrugerens forventede gennemsnitlige timeforbrug i det svenske system.

FSTS skal hertil bemærke, at Sverige i dag er undtaget fra NC BAL, jf. NC BAL artikel 2, stk. 2, men denne undtagelse udløber efter det oplyste den 1. april 2019, og fra dette tidspunkt, skal Sverige dermed principielt leve op til NC BAL. Det indebærer bl.a., at netbrugerne selv skal håndtere deres balancering og skal have incitamenter til at balancere deres porteføljer på en effektiv måde, jf. NC BAL artikel 4, stk. 1 og 2, og at TSOen ikke længere kan stille et gratis tolerancebånd til rådighed for netbrugerne, hvis der er adgang til et kortfristet engrosmarked for gas, som har tilstrækkelig likviditet, jf. NC BAL artikel 50, stk. 1, litra a.

FSTS medgiver, at der kommer et mindre fleksibel (og potentielt dyrere) bookingregime for de netbrugere, der ønsker at transportere gas til Sverige, men FSTS finder, at det ikke er muligt at have to forskellige metoder til booking (og dermed betaling) i en fælles model, og transport til svensk forbrug ville få en mere lempelig behandling end transport til dansk forbrug. Det vil være udtryk for en usaglig forskelsbehandling, jf. diskriminationsforbuddet i gasforordningens artikel 21, stk. 1, og efter det oplyste vil det endvidere betyde, at Energinet ville skulle lave yderligere IT-tilretninger.

FSTS gør endvidere opmærksom på, at netbrugerne i dag får 5 daglige opdateringer om deres faktiske gasaftag i løbet af gasdøgnet (for nDMS er der tale om 5 prognoser) som en hjælp til at kunne balancere mere effektivt, jf. sagsfremstillingen, hvilket netbrugerne i det svenske system også vil få fremadrettet. Markedet udtrykte behov for mere end de 2 opdateringer/prognoser, som NC BAL sætter som et minimum, jf. NC BAL artikel 35, stk. 1 og artikel 36, stk. 1. Dette behov blev imødekommet i den danske model, og FSTS finder, at det høje informationsniveau skal fastholdes i JEZ – også selvom det betyder, at de svenske distributionselskaber skal levere flere data end de gør i dag.

Den danske balancemodel implementerer NC BAL og lever op til de nævnte krav i NC BAL – og den er indarbejdet i gasmarkedet – hvorfor det giver god mening at den danske model udvides til at omfatte Sverige, som dermed lever op til NC BAL og overordnede europæiske mål om at skabe større og sammenhængende markeder med fælles regler, jf. bl.a. præambelen (betragtning 1-3) til NC BAL.

Dette må gælde selvom det betyder, at svenske netbrugere skal tage et større ansvar for deres egen balancering og evt. kan miste visse fordele, som de har i dag.

Tariffer og omkostninger ved JEZ

JEZ indebærer, at den danske Exitzone og det danske exit-punkt og tarifpunkt, Dragør, nedlægges. De tariffer, som netbrugerne betaler i disse punkter, bliver erstattet af en tarif for at transportere gas ind i en zone (JEZ). Der kan siges at være tale om et "paradigmeskifte", som FSTS skal godkende.

FSTS bemærker indledningsvist, at de konkrete tariffer for netbrugernes gastransport – uafhængigt af om der er tale om betaling for gastransport til et fysisk entry-exit punkt eller til en zone, som træder i stedet for et entry-exit punkt - fastsættes efter en tarifmetode, som FSTS skal godkende før den kan træde i kraft. FSTS skal godkende en ny tarifmetode for det danske transmissionssystem inden den 31. maj 2019 i medfør af den europæiske netregler for harmoniserede tarifstrukturer, kaldet NC TAR. Den anmeldte tarifmetode fra Energinet er baseret på ens tariffer i alle punkter (uniforme tariffer) og en transmissionstarif, som fortsat består af en volumen-andel og en kapacitets-andel.

FSTS bemærker, at tariffen for JEZ bliver den samme tarif i DKK/kWh som den nuværende tarif for den danske Exitzone og Dragør-punktet, dvs. den nye tarif for JEZ erstatter disse tariffer både med hensyn til struktur (baseret på både volumen og kapacitet) og niveau. Det vil sige, at der hverken kommer en tarifstigning eller en tarifnedsættelse for netbrugerne som følge af JEZ, og tarif-indtægterne for Energinet er de samme, jf. figur 4 og 5 i sagsfremstillingen, der viser hhv. allokering/betaling til VEZ samt de samlede tarifpunkter og betalingsstrømme til Energinet. FSTS finder, at dette princip er transparent og baseret på objektive kriterier.

Med hensyn til den såkaldte "balancing charge", så bemærker FSTS, at der "blot" er tale om, at de indirekte omkostninger til balancering (f.eks. IT og personale), som i dag er en del af den almindelige volumen-tarif, bliver trukket ud af volumentariffen og opkrævet som en særskilt balanceringstarif – uden at det påvirker det samlede tarifniveau. FSTS finder, at det kan give god mening, idet det giver større transparens omkring, hvad de indirekte omkostninger til balancering rent faktisk består af, og hvor meget de udgør. FSTS er opmærksom på, at Swedegas også har egne IT systemer og særlige arbejdsgange for f.eks. datahåndtering, hvor Swedegas opkræver omkostningerne hertil fra de svenske netbrugere via en særskilt tarif (energy consumption charge). JEZ ændrer ikke på dette setup, og der er ingen betalingsstrømme mellem TSOerne i relation til de indirekte balanceringsomkostninger.

FSTS betoner, at der naturligvis fortsat gælder et neutralitetsprincip for netbrugernes betaling for ubalancer, jf. NC BAL artikel 29, stk. 1, og den model, som FSTS har godkendt for Danmark, skal gælde også under JEZ – også ifølge det anmeldte. Det vil sige, at Energinet kan tilbagebetale/opkræve overdækning eller underdækning fra balancering via de almindelige tariffer, men at Energinet selvfølgelig skal føre et særskilt regnskab over indtægter/udgifter fra den direkte balancering og offentliggøre tallene.

FSTS bemærker, at ovennævnte neutralitetsmodel bl.a. blev godkendt, fordi det ville være tungt at have en særskilt betalingsmodel for balancering, når Energinet samlede økonomi under alle omstændigheder skal være neutral (gå i nul), jf. hvile-i-sig-selv reguleringen af Energinet. Dette kan dog ændre sig med en ny økonomisk regulering af Energinet, hvor Energinets økonomi bliver bestemt af en indtægtsramme med et krav om en forrentning af en vis størrelse, som kan opkræves via tariffærerne uden at blive tilbagetalt til netbrugerne. FSTS godkender derfor kun foreløbig det anmeldte neutralitetsprincip for JBZ og vil tage forholdet op til selvstændig vurdering, hvis FSTS finder, at det bliver nødvendigt som følge af den udformning, den ny økonomiske regulering af Energinet får.

Omkostninger

Energinet og Swedegas har oplyst, at den største omkostning i JBZ er en engangsomkostning til at tilrette Energinets eksisterende IT-systemer til JBZ. Denne engangsomkostning ønsker Energinet og Swedegas at fordele mellem sig i forhold til gasforbruget i henholdsvis Danmark og Sverige.

FSTS finder, at denne fordelingsnøgle er rimelig og baseret på et objektive kriterium, og FSTS har ikke grundlag for at stille spørgsmålstejn ved beløbet, som forekommer meget beskedent i forhold til Energinets samlede økonomi.

FSTS bemærker, at Energinet ikke forventer, at JBZ kommer til at medføre øgede driftsomkostninger til balancering for Energinet, idet balanceringen i JBZ bliver fuldt automatiseret.

FSTS finder, at det er sandsynligt, at den fælles balancering i JBZ ikke kommer til at medføre væsentligt øgede omkostninger for Energinet, jf. at JBZ i al væsentlighed er baseret på Energinets eksisterende forretningsgange og systemer. Hvis der ikke kommer yderligere omkostninger, så er der naturligvis ikke behov for en kompensationsordning mellem Energinet og Swedegas. FSTS finder dog, at hvis JEZ/BAM samarbejdet – mod forventning – medfører en væsentlig stigning i Energinets balanceringsomkostninger i forhold til de nuværende omkostninger til balancering - f.eks. hvis Energinet må ansætte flere medarbejdere for at påtage sig hovedansvaret for den daglige drift af JEZ/BAM, så bør der laves en fordelingsnøgle mellem Swedegas og Energinet, således at Swedegas kommer til at betale en forholdsmæssig andel af en sådan stigning i driftsomkostningerne til den fælles balancering. En sådan forholdsmæssig fordeling kunne med fordel ske efter samme princip, som gælder for den forventede engangsomkostning til etablering af JBZ, dvs. forholdsmæssigt i forhold til gasforbruget i henholdsvis Danmark og Sverige, jf. ovenfor.

FSTS bemærker i den forbindelse, at Energinet i dag kun kan indregne "nødvendige omkostninger ved effektiv drift" i sine tariffær, jf. § 2 i bekendtgørelsen om den økonomiske regulering af Energinet. FSTS er tilsynsmyndighed i forhold til den økonomiske regulering af Energinet, og FSTS finder som udgangspunkt ikke, at der er tale om nødvendige omkostninger (eller effektiv drift), hvis Energinet påtager sig at afholde omkostninger, som rimeligvis burde betales af en anden part.

FSTS forventer, at Energinet (og Swedegas) af egen drift gør FSTS opmærksom på evt. væsentlige stigninger i de indirekte omkostninger til JBZ og fremlægger dokumentation for udviklingen i de indirekte omkostninger til JBZ, når/hvis FSTS anmoder om en sådan dokumentation.

Balance Area Manager (BAM)

Energinet og Swedegas ønsker at oprette en BAM som et formaliseret samarbejde mellem Energinet og Swedegas, som kan forestå den kommercielle balancering for JEZ.

FSTS finder, at det er nødvendigt at have forankret driftssamarbejdet omkring JEZ i en fælles og identificerbar konstruktion, og BAM kan være velegnet hertil. Det er naturligt, at BAM har både medarbejdere fra Swedegas og Energinet, men at Energinet bidrager med de fleste medarbejdere, idet JEZ er baseret på den eksisterende danske balancemodel og IT-systemer, og det danske gasmarked (og den afledte balancering) er væsentligt større end det svenske gasmarked.

FSTS finder, at det giver god mening at knytte en TSO-TSO samarbejdsaftale til BAM for at høste synergieffekter via et tæt og koordineret samarbejde om brug af f.eks. IT systemer og den daglige optimering af systemdriften. FSTS er endvidere opmærksom på, at Energinet og Swedegas er i gang med at udarbejde et Governance dokument, som beskriver roller og ansvar indbyrdes mellem Energinet og Swedegas, og at BAM vil blive ledet af en styregruppe (Steering Committee) med ledende medarbejdere fra de to selskaber. FSTS finder samlet, at der kan være tillid til, at der er skabt en god ramme for styringen af det fælles driftssamarbejde mellem Energinet og Swedegas.

FSTS bemærker i øvrigt, at det følger af BAM-modellen, at Energinet og Swedegas forbliver juridisk adskilt i enhver henseende, og de to selskaber er dermed juridisk ansvarlig for hver sit fysiske transmissionssystem. Dette er hensigtsmæssigt og nødvendigt, da pligter og rettigheder efter NC BAL (og øvrig EU-regulering) er knyttet til "transmissionssystemoperatøren". Transmissionssystemoperatøren skal være en juridisk eller fysisk person, der er certificeret og udpeget til at varetage systemoperatør-opgaven for et bestemt område.

FSTS gør opmærksom på, at det er vigtigt, at BAM i egenskab af "børshandler" i gasprodukter (within-day handel), jf. grøn-gul zone modellen, foretager handel på professionel vis og bruger medarbejdere, som har et solidt kendskab til de europæiske engrosmarkeder og børshandel med gasprodukter. Dette gælder især, hvis BAM medfører, at både medarbejdere fra Swedegas og Energinet skal handle på PEGAS ETF.

JBZ og BAM forbindelse med krisesituationer

FSTS bemærker, at BAM alene har ansvaret for den kommercielle balancering i normaldrift og under alle tre kriseniveauer, mens Energinet og Swedegas har an-

svaret for alle øvrige TSO-opgaver (f.eks. den fysiske balancering) og instrumenter til krisestyring, herunder aktivering og brug af ikke-markedsbaserede værktøjer i kriseniveauet Emergency, jf. figur 7 i sagsfremstillingen. Dette er i overensstemmelse med naturgasforsyningslovens bestemmelse om, at Energinet har ansvaret for forsyningssikkerheden i Danmark jf. naturgasforsyningslovens § 12, stk.1, nr. 3.

FSTS bemærker, at det fortsat er den ”kompetente myndighed” (udpeget i henhold til den europæiske forsyningssikkerhedsforordning), som har det overordnede ansvar og er ansvarlig for at erklære et af de tre kriseniveauer i både Danmark og Sverige. Den kompetente myndighed i Danmark er Energi-, Forsynings og Klimaministeriet, og i Sverige er Energimyndigheden udpeget til at være den kompetente myndighed.

JBZ (BAM) ændrer således ikke ved den formelle arbejdsdeling i forbindelse med krisesituationer, og FSTS har ikke kompetence til at træffe afgørelse om driftsmæssige forhold i forbindelse med krisestyring, dvs. heller ikke arbejdsdelingen i et driftssamarbejde mellem to transmissionssystemoperatører eller arbejdsdelingen mellem den kompetente myndighed og transmissionssystemoperatørerne.

FSTS bemærker, at FSTS allerede har godkendt de anmeldte ændringer i den såkaldte ”BAM Toolbox”, der i anmeldelsen præsenteres som værktøjer, der kan tages i brug, hvis der erklæres et af de tre kriseniveauer, jf. sagsfremstillingen. FSTS skal derfor ikke vurdere de enkelte elementer igen som led i denne afgørelse.

For god orden skyld skal FSTS dog her opsummere, hvad der gælder fremadrettet for JEZ som en kombineret konsekvens af Energinets anmeldelse og tilsynets godkendelse fra januar 2019 baseret på reglerne i NC BAL om netbrugernes betaling for ubalancer (primært artikel 22 og 23):

- Der er ikke er noget loft/bund på Energinets (BAM) marginale købs- og salgspriser
- Der er ingen grænse på hvad den neutrale gaspris kan afvige fra day-ahead prisen på den danske handelsplatform (PEGAS
- Small adjustment step 2 fastsættes månedsvi i forhold til den højeste af prisen på dagskapacitet i Ellund eller prisen for afbrydelig udtræk hos det danske lager-selskab, Gas Storage Denmark – dog max. 10 pct. af den gennemsnitlige pris.

- Energinets ubalancegebyr under Emergency fastsættes som:
 - Ved negative ubalancer (mangel på gas) i JEZ); Det højeste day-ahead index på enten PEGAS, GASPOOL eller NCG i det aktuelle lagerår
 - Ved øvrige negative ubalancer: Det højeste af enten: det højeste day-ahead Index på enten PEGAS, GASPOOL eller NCG i det aktuelle lagerår + small adjustment (step 1 eller 2) eller Energinets marginale gulzone handel.

FSTS gør dog opmærksom på, at de godkendte elementer gælder generelt – og ikke kun i en krisesituation - med undtagelse af ubalancegebyret under Emergency.

Konklusion og afsluttende bemærkninger

FSTS finder ud fra en samlet vurdering af alle relevante forhold, jf. begrundelsen ovenfor, at FSTS kan godkende JBZ i overensstemmelse med Energinets metodeanmeldelse.

FSTS gør opmærksom på, at denne godkendelse gælder for Danmark, jf. naturgasforsyningslovens § 2, stk. 3, og for Energinet som modtager af metodegodkendelser, jf. naturgasforsyningslovens § 36 a, stk. 1.

FSTS bemærker, at Swedegas afleder indirekte rettigheder og pligter som medansvarlig for modellen (f.eks. via det fælles driftssamarbejde, BAM), men Swedegas må dog indhente en selvstændig godkendelse til at anvende modellen hos den svenske regulerende myndighed, Ei, efter relevant svensk energilovning og administrative regler.

FSTS har i sagsforløbet været i løbende kontakt med Ei og er orienteret om, at Ei kan godkende det fremsendte udkast til balanceansvars-kontrakt ("Balansansvarsavtal") for Sverige med ikrafttræden den 1. april 2019. Balansansvarsavtal refererer bl.a. til relevante regler i Energinets "Regler for Gastransport", som den fælles model dermed skal overholde. FSTS bemærker, at FSTS ikke formelt skal godkende Energinets "Regler for Gastransport", men Energinets regler skal være i tråd med (og kan ikke gå ud over) de overordnede metoder, som FSTS til enhver tid har godkendt. FSTS har modtaget et udkast af "Regler for Gastransport", som indarbejder JBZ, og FSTS er bekendt med, at Energinet har haft udkastet i offentlig høring, hvor der tages forbehold for, at ændringerne kun kan træde i kraft, når/hvis FSTS har godkendt JBZ som metode.

FSTS forventer, at Energinet og Swedegas harmoniserer evt. eksisterende forskelle i formater for elektronisk kommunikation, således at der ikke er forskelle i de metoder, som netbrugerne skal bruge for at kommunikere med hhv. Energinet og Swedegas i forbindelse med deres balancering.

FSTS forventer endvidere, at Energinet og Swedegas gennemfører en analyse af JBZ efter to års drift for at vurdere markedseffekten af JBZ og gevinster/ulempen (økonomiske og systemmæssige) ved JBZ. Denne analyse bør gennemføres i tæt samarbejde med markedets aktører og efter nærmere aftale med FSTS og Ei.

FSTS har afstemt denne forventning med Ei, og Ei vil give udtryk for samme forventning til Swedegas som et element i den svenske godkendelse af JBZ.

FSTS bemærker afslutningsvist, at fremtidige ændringer i JBZ modellen skal anmeldes og godkendes før de kan træde i kraft. Det bør som udgangspunkt ske efter samme princip, som er fulgt i denne sag. Dog ser FSTS gerne, at Energinet dokumenterer og anfører, at den danske anmeldelse er formelt clearret med og accepteret af Swedegas som medansvarlig for den fælles balanceringsmodel.

Med venlig hilsen,

Carsten Smidt
Direktør